

Kl. 12.00–12.32
14.00–15.19

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 21 augusti justerades.

§ 2 Anmälan om ny riksdagsledamot

Följande berättelse hade kommit in från Valprövningsnämnden:

Berättelse om granskning av bevis för ny ledamot av riksdagen

Till Valprövningsnämnden har från Valmyndigheten inkommit bevis om att Cecilia Gustafsson (M) utsetts till ny ledamot av riksdagen från och med den 1 september 2025 sedan ledamoten Johan Hultberg (M) avsagt sig uppdraget och riksdagen godkänt detta (prot. 2024/25:121 § 1).

Valprövningsnämnden har enligt 14 kap. 30 § vallagen (2005:837) denna dag granskat beviset för den nya ledamoten och därvid funnit att det blivit utfärdat i enlighet med 14 kap. 28 § vallagen.

Stockholm den 3 september 2025

Svante O. Johansson

ordförande

/Fredrik Björksten

sekreterare

§ 3 Anmälan om faktapromemoria

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2025/26:FPM1 Ett nytt, omarbetat tobaksskattedirektiv *COM(2025) 580* till skatteutskottet

§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

COM(2025) 335 till utbildningsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 november*.

COM(2025) 565 till näringsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 4 november*.
COM(2025) 580 till skatteutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 november*.

Svar på interpellation

§ 5 Svar på interpellation 2024/25:748 om islamiska influenser i skolan

Anf. 1 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Nima Gholam Ali Pour har frågat mig hur jag avser att agera för att förhindra att svenska förskolors och skolors verksamhet påverkas av islamiska influenser i konflikt med skollagen. Ledamoten har också frågat mig om jag anser att det över huvud taget är ett problem att islam får större inflytande över den svenska skolan och om det finns en avsikt från regeringen att vidta åtgärder mot detta problem. Ledamoten har även frågat mig hur jag ser på att så många muslimer följer islamisk lag och tradition framför svensk lag, i detta fall skollagen.

Alla barn har rätt till utbildning. Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt, vilket innebär att de har en skyldighet att gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas för att ge dem den avsedda utbildningen. Answeret för att ett barn fullgör sin skolplikt vilar på flera parter. Vårdnadshavaren ansvarar för att se till att barnet fullgör sin skolplikt, och varje huvudman ska se till att elever i dess skola eller skolor fullgör sin skolgång. Varje kommun ska dessutom säkerställa att alla barn som omfattas av skolplikten är i skolan, och kommunen har skyldighet att se till att barn som har skolplikt får den utbildning de har rätt till. Kortare ledighet kan beviljas på grund av exempelvis vissa resor, familjehögtider eller religiösa högtider. Det är rektorn som beslutar om eleven får vara ledig eller inte. När det gäller skolplikt är skolfrånvaro inte ett problem endast för en viss elevgrupp utan skolfrånvaro utgör ett stort problem för elever generellt i Sverige. Därför beslutade regeringen den 31 juli att en särskild utredare ska analysera och föreslå hur skollagens bestämmelser om ledighet, fullgörande av skolplikten på annat sätt samt upphörande av skolplikten vid varaktig vistelse utomlands kan förändras (dir. 2025:77). Syftet är att tydliggöra bestämmelserna och hur de ska tillämpas.

Den svenska utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Barn och elever ska utifrån sin rätt till religionsfrihet ha möjlighet att ge uttryck för såväl sin tro som att avstå från att delta i konfessionella inslag i utbildningen. Jag vill vara väldigt tydlig med att barn och elever inte ska tvingas att utöva trosuppfattning eller följa religiösa seder och traditioner mot sin vilja. All personal i skolväsendet är skyldig att anmäla misstankar om att barn far illa till socialnämnden, oavsett hur det tar sig uttryck.

Regeringen har gjort flera insatser för att främja utbildningens grundläggande demokratiska uppdrag. Exempelvis har Skolinspektionen sedan 2023 i uppdrag att förstärka sin tillsyn av skolor med konfessionell inrikt-

ning och andra skolor där myndigheten bedömer att det finns en riskbild för extremism och islamism eller avseende att elever annars utsätts för påverkan som syftar till att motarbeta grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

Prot. 2025/26:4
11 september

Svar på interpellation

Anf. 2 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD):

Fru talman! Utgångspunkten för min interpellation är bland annat att en stor andel av Malmös muslimska elever valde att skolka i år för att närvara vid en islamisk högtid. Det här är något som är återkommande i Malmö på grund av den stora muslimska befolkningen i staden.

Grundproblemet är att i de städer där den muslimska befolkningen är stor har islam börjat påverka skolans verksamhet i större grad. Det har blivit otydligt vilka regler som gäller. Är det skolans regler som gäller eller islams regler?

Ännu ett område där denna konflikt mellan islam och skolans regler förekommer är den muslimska fastan. Där har vissa elever börjat fasta i skolan trots att vi alla vet att elever behöver äta för att ta till sig undervisningen. Även där har vissa skolor och skolförvaltningar gett utrymme till fastan trots att det inte gynnar elevens utbildning.

För några år sedan genomförde Göteborgs-Posten en granskning där det framkom att nästan sju av tio kommunala förskolor i utsatta områden i Göteborg, Stockholm och Malmö kan tänka sig att aktivt kontrollera och tvinga på barn slöja mot deras vilja, trots att det kan bryta mot lagen. Det finns ett mönster här där en viss religion tar mer och mer utrymme i skolor och förskolor.

Problemet här är inte bara att islam börjar ta mer utrymme i skolorna utan att vi har politiker som vägrar ta ställning för den lagstiftning som råder. Vi har politiker och personal som viker sig och ger islam större utrymme i skolorna för att vissa muslimer inte ska känna sig kränkta.

Ännu värre är att när personalen i vissa fall tar ställning för den lagstiftning som råder backas de inte upp av politikerna. Det här leder till en islamisering av utbildningsväsendet där elever skolas in i vissa traditioner som av majoriteten av svenskarna inte ens uppfattas vara svenska traditioner.

Det är ingen svensk som betalar skatt för att skolor ska låta barn gå hungriga så att de kan fasta enligt islamisk tradition. Det är inte det som är tanken med undervisning i Sverige. Det där är kanske normalt i Afghanistan, men tanken är att skolorna i Sverige ska skapa de bästa förutsättningarna för att barnen ska ta till sig kunskap. Då är det inte lämpligt att man fastar för att någon Allah säger att man ska fasta.

Vi vet även att islamiska traditioner, till exempel bärandet av slöja, möjliggör hederskultur. Islamisering av den svenska skolan gör den svenska skolan till en plats där hederskulturen kan upprätthållas. Detta är ett problem som i dag finns i Sveriges invandratäta områden. Varje gång man ens tittat på detta problem, islamiseringen av den svenska skolan, har man chockerats av hur omfattande problemet är. Det här är någonting som regeringen borde ta tag i. Det behövs bland annat en kartläggning av islamiseringen i det svenska utbildningsväsendet.

Hittills har detta problem dokumenterats på olika sätt av journalister. Det behövs en mer omfattande kartläggning för att vi ska se hur stort problemet är. Kan utbildnings- och integrationsministern tänka sig att ta ini-

tiativ till en sådan kartläggning för att ta reda på hur omfattande islamiseringen av det svenska utbildningsväsendet är?

Anf. 3 SARA GILLE (SD):

Fru talman! Den svenska skolan har i generationer varit en av grundbultarna i vårt samhälle. Det är där barnen har lärt sig vårt språk, vår historia och våra traditioner. Skolan har varit den plats där vi har fört vidare vår kultur och våra värderingar till nästa generation. Men den rollen hotas i dag när islamistiska influenser får växa sig allt starkare i klassrummen.

Den 31 mars var över 9 000 elever i Malmö frånvarande från skolan under eid. Det motsvarar mer än en fjärdedel av alla stadens elever. I stadsdelar som Rosengård var frånvaron över 60 procent. Det visar svart på vitt att islamistiska traditioner i praktiken har fått ett övertag över svensk lag.

Islam har stora anspråk. Den styr barns vardag in i minsta detalj. Den reglerar kläder. Den reglerar mat, högtider och sociala relationer. Den lämnar inget utrymme för frihet och jämställdhet. När den får inflytande i skolan uppstår en konflikt som det inte går att blunda för. Den svenska skollagen bygger på principen om en sekulär, icke-konfessionell skola, och islam vill det motsatta.

Vi har sett konsekvenserna. Det handlar om små flickor som tvingas bära slöja i förskolan, vilket strider mot allt som vi står för när det gäller barns rättigheter och kvinnors frihet. Vi har sett barn som förbjuds att delta i lucia- och julfirande, vilket berövar dem gemenskapen med sina klasskamrater. Vi har sett kommuner som har tagit fram särskilda riktlinjer för barn som fastar, vilket i praktiken innebär att islam institutionaliseras i skolans verksamhet.

Detta, fru talman, är inte enskilda tillfälligheter, utan det är resultatet av en politik som har förts i decennier. Socialdemokraterna har gång på gång valt att blunda, och de har satt mångkultur framför barns rätt till utbildning. Det var Socialdemokraterna som öppnade för att flickor i förskolan skulle kunna tvingas bära slöja, och det var de som tillät att barn stängdes ute från lucia- och julfiranden. Det var de som teg när kommuner började ta fram riktlinjer för islamisk fasta.

Det är därför, fru talman, som vi i dag ser hur klassrum står helt tomt under eid, i ett land där det faktiskt råder skolplikt. Men nu ligger faktiskt ansvaret på den här regeringen.

Sverigedemokraternas linje är tydlig: Skolan får aldrig bli en arena för islamistisk kontroll, och den ska vara neutral, sekulär och styrd av svensk lag, ingenting annat. Barns rätt till utbildning och frihet är inte förhandlingsbara. Vi accepterar inte särregler. Vi accepterar inte slöjtvång. Vi accepterar inte riktlinjer som gör religion till en del av skolans verksamhet.

Det är också en fråga om integration. Om barn redan från början hålls borta från undervisningen på grund av religiösa påbud cementerar vi segregationen. Då skapas parallella samhällen som aldrig möts.

Det är också en fråga om jämställdhet. Vi vet att det framför allt är flickor som drabbas.

Fru talman! Jag vill avsluta med att fråga utbildningsministern: Är regeringen beredd att på riktigt försvara barns rätt till utbildning och stå upp för svensk skollag, eller tänker man fortsätta på Socialdemokraternas väg, där islam tillåts lyfta fram sina positioner i klassrummen?

Fru talman! Jag instämmer helt i att vi har ett problem i Sverige när föräldrar tror sig stå över svensk lag och, mer specifikt, över skollagen. Det är också därför som den här regeringen tillsammans med sina samarbetspartier gör något som är otroligt viktigt, nämligen att se till att de bestämmelser som ger rektorer möjlighet att säga nej till ledighet ska bli mycket tydligare. Vi ser i dag alldeles för ofta tendenser där föräldrar som ansöker om ledighet men inte får ledigheten godkänd tar ledigt ändå. Detta är ett stort problem. Det kräver att rektorer ensamma ska stå emot föräldrar. Det är ett problem.

Ingen förälder står över svensk lag. Därför beslutade regeringen den 31 juli att låta en särskild utredare analysera och föreslå vilka förändringar vi ska göra i skollagens bestämmelser för att tydliggöra hur vi kan hjälpa rektorer att stå emot.

Båda ledamöterna lyfter upp en viktig del som gäller hederskultur och det förtryck som vi ser har befasts i Sverige efter åtta misslyckade år, där socialdemokratin har blundat för att det finns viktiga värderingar i Sverige som vi måste våga ta strid för och stå upp för. Detta har vi i den här regeringen nu förändrat tillsammans med samarbetspartier.

Barn och elever ska inte behöva tvingas bära slöja mot sin vilja i förskola och skola. Flickor och kvinnor ska själva bestämma över vad de har på sig. Att kontrollera och begränsa barns och elevers val av kläder kan vara ett uttryck för just hedersrelaterat våld och förtryck.

Hedersrelaterat våld och förtryck och alla dess uttrycksformer, som kränker individens frihet, är ett allvarligt samhällsproblem och får inte förekomma i våra förskolor och skolor. Skolans och förskolans personal är skyldig att anmäla misstankar om barn som far illa till socialnämnden. Inte heller detta är förhandlingsbart.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och alla dess uttrycksformer som kränker individens frihet. Något som jag tror är ännu viktigare i många delar av vårt land är att stärka kunskapen och kompetensen på det här området, så att man vågar stå emot och också kan identifiera dessa markörer och gå vidare med ärendena.

Som sagt, vi gör stora förändringar när det gäller att se till att den svenska skolan går tillbaka till sina grunder – att ha fokus på barnens kunskap och inte på andra intressen, antingen det handlar om föräldrar eller om andra, negativa krafter i samhället som vill använda vår svenska skola som sin egen arena.

Anf. 5 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD):

Fru talman! Det här problemet behöver beskrivas mer för att man ska få en bild av hur allvarligt det är. I en rapport som Malmö stads förskoleförvaltning publicerade 2021, där samtal har förts med 18 arbetslag i kommunala förskolor i Malmö, framkommer bland annat att begreppen halal och haram har blivit ett normaliserat språkbruk även bland barn som har svenska som modersmål och själva inte är muslimer.

Låt mig förklara: Enligt islam är halal det som är tillåtet, och haram är det som inte är tillåtet. Det framkommer i rapporten att det finns barn i förskolor som är rädda för att äta griskött för att det anses vara haram. Det finns barn som hånar andra som äter griskött. Vissa barn säger att de inte kan leka med de barn som äter griskött, och barn som äter fläsk blir retade.

I rapporten kan man också läsa att det för en del barn också är haram att vara med vid fester och högtider som lucia, jul och påsk. Muslimska barn får inte sjunga julsånger eller följa med till kyrkan. I samma rapport menar arbetslagen att förhållningssättet till den muslimska slöjan är ett dilemma, då barnen i vissa fall inte vill bära den även om föräldrarna har bestämt att barnen ska bära den.

Trots att rapporter som denna har funnits tillgängliga länge har man inte riktigt tittat närmare på detta problem. Jag menar att man måste se hur omfattande problemet är.

I dessa invandrartäta områden är skolorna påverkade av islam. Skolorna i dessa områden är redan i dag islamiserade.

Problemet här är att vägen till parallella samhällen börjar redan i dessa islamiserade skolor och förskolor. I dessa skolor och förskolor förmedlas inte längre svenska normer utan islamiska normer. I islamiserade skolor och förskolor kommunicerar man till elever att de först och främst är muslimer och inte svenskar.

Om regeringen inte gör något åt detta har vi ett samhälle där barn inskolas i separatism redan i förskolan. Det här är ett sådant problem där politiker tydligt måste ta ställning. Just nu är skolpersonalen osäker och väntar på ett besked om vad som gäller. Vi har haft socialdemokratiska regeringar, och vi har socialdemokratiska kommunstyren som inte är så tydliga om vilka normer som ska gälla i skolan. De är inte ens tydliga om huruvida man ska motverka islamiseringen i den svenska skolan.

Därför är det viktigt att man från nationellt håll erkänner detta problem men också vidtar åtgärder mot islamiseringen av den svenska skolan. Att kartlägga problemet är en åtgärd för att kunna se hur utbredd problematiken är. En kartläggning kan också fungera som underlag för att veta vilka åtgärder man ska vidta. Det är viktigt att utbildningsministern tydligt signalerar att islam inte ska påverka den svenska skolan. Många inom skolans personal som prioriterar barnets bästa behöver politiker som kan ställa sig bakom dem och sätta stopp för islamiseringen av det svenska utbildningsväsendet. Det behövs en tydlig signal från politikens håll och helst från utbildningsministern.

Anf. 6 SARA GILLE (SD):

Fru talman! Skolans uppdrag är glasklart. Den ska vara sekulär och stå fri från religion. Ändå ser vi hur denna princip steg för steg undergrävs. När skolor och kommuner anpassar verksamheten till religiösa påbud flyttar religionen in där den aldrig hör hemma. Det är lite som med en läckande båt. Först sipprar det in några droppar. Man tänker att det inte spelar någon roll – båten flyter ju ändå. Men om man inte tätar sprickan kommer båten förr eller senare att sjunka. Så är det även med skolan. Varje eftergift för islam kan tyckas liten för stunden, men tillsammans riskerar de att sänka själva idén om en sekulär och gemensam utbildning.

Fru talman! Vi behöver bara se på andra länder för att förstå vart den här utvecklingen leder. Frankrike har sett hur religiösa krav pressat tillbaka både undervisningen och jämställdheten i vissa förorter. Därför har landet infört ett tydligt förbud mot religiösa symboler i skolor för att försvara sekulariteten. I Tyskland har domstolar slagit fast att skolplikten alltid står över religiösa önskemål. Sverige kan inte vara det land som viker ned sig när andra europeiska länder tydligt försvarar sina lagar.

När skolor anpassar sig till religiösa krav uppstår parallella system där barns rättigheter inte längre är lika. Det förstärker segregationen och gör integrationen omöjlig.

Fru talman! Jag skulle vilja fråga ministern om hon delar oron för att religionen tillåts styra över svensk skola.

Anf. 7 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Den här regeringen lägger om hela Sveriges skol- och integrationspolitik. Jag får ofta frågan hur det kommer sig att vi har flyttat integrationsfrågorna till skolan. Jag är glad att säga att skälet är att jag tycker att integrationen börjar i skolan. Utanförskapet vaccinerar vi mot bäst just i skolan, och då måste skolan vara likvärdig, oavsett om man bor i Bromma eller i Botkyrka.

Vi lägger om stora delar av såväl skolpolitiken som integrationspolitiken efter det socialdemokratiska misslyckandet. Det gör vi för att det är avgörande att alla barn får möjlighet att växa upp i ett Sverige med samma rättigheter och värderingar.

För mig är det tre delar som präglar den här regeringens ingång i skola och integration. Det handlar om språk, skola och värderingar. Alla dessa tre behöver upprätthållas.

Regeringen har inom skolområdet gjort insatser som handlar om att öka kontrollen över förekomsten av konfessionella inslag i utbildningen, bland annat genom ett uppdrag till Skolinspektionen. Myndigheten har även fått i uppdrag att förstärka tillsynen av andra skolor där man bedömer att det finns en riskbild för extremism och islamism eller där elever riskerar att utsättas för påverkan som syftar till att motarbeta de grundläggande fri- och rättigheter som vi står och pratar om här i dag eller vårt demokratiska styrelseskick.

Vi har också sett till att ha lämplighetsprövning av enskilda som ansöker om att bli huvudmän inom skolväsendet. Man utökar även de kontroller som handlar om demokrativillkor. Oavsett om de som ansöker avser att bedriva verksamhet med konfessionell inriktning eller inte ska de uppfylla demokrativillkoren.

Regeringen har även växlat upp kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck. Många åtgärder har vidtagits på senare tid. Ett led i arbetet mot det hedersrelaterade våldet och förtrycket är att säkerställa att lagstiftningen är heltäckande och ger ändamålsenligt skydd. Regeringen har bland annat gett Skolverket flera uppdrag som syftar till att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i skolan och förskolan, vilket jag tror är avgörande för att mota dessa krafter.

Regeringen beslutade också i våras om utredningen Ökade insatser för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Utredaren ska bland annat föreslå åtgärder för att motverka

hedersrelaterat våld och förtryck och upprätthållandet av hedersnormer i de verksamheterna. Utredaren ska även föreslå hur personal kan få ett starkare stöd att förebygga, upptäcka och motverka detta. Elevhälsan har också en viktig roll att spela här. Det behöver särskilt förtydligas.

Fru talman! Jag vill påminna om att den här regeringen som sagt gör en omläggning av svensk integrations- och skolpolitik. Den omläggningen tror jag är välkommen av många barn, men kanske inte av lika många föräldrar. Vad det handlar om är att upprätthålla – eller motarbeta – de demokratiska värdegrunder som vi har i Sverige.

Anf. 8 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD):

Fru talman! Jag vill tacka utbildnings- och integrationsministern för debatten.

I Sverige gäller skolplikt. Den ska vara överordnad religiösa traditioner, och den ska vara överordnad islam. Detta måste bli tydligare. I dag är det inte tydligt, i alla fall inte för många föräldrar och vårdnadshavare och inte i vissa områden.

När tusentals elever är frånvarande på grund av en islamisk högtid undermineras principen om likvärdig utbildning. Det här händer i dag. Det är ett problem som finns.

Vårdnadshavares religiösa krav får inte gå före barnens rätt till en bra utbildning som skapar samhörighet med resten av samhället. Det här handlar i grunden om huruvida vi ska acceptera parallella normsystem eller stå fast vid svensk lag, svenska normer och svenska värderingar i skolan.

Saker som regeringen gör måste också synas i verkligheten. Man måste se resultaten av dessa saker. Det räcker inte att bara ge uppdrag. Man måste se vilket utfallet blir.

Jag hoppas att jag har lyckats förmedla min oro, och jag hoppas att utbildnings- och integrationsministern tittar närmare på problemet. Det finns redan underlag som beskriver problemet. Olika kommuner har tagit fram rapporter. Man kan alltid samtala med personal som arbetar i invandrarutbildade skolor. De vet mycket om problemet. Det här är ett allvarligt problem, och de stora förlorarna är de barn som går i dessa invandrarutbildade och islamiserade skolor och därmed slussas in i parallellsamhällen.

Det är dags att ta tillbaka de svenska skolorna. Vi har religionsfrihet i Sverige, men religionsfrihet innebär inte att svenska förskolor och skolor ska islamiseras och att barnen ska tvingas följa islamiska traditioner.

Anf. 9 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L):

Fru talman! Jag hoppas att det har framkommit tydligt i debatten i dag att vi gör stora förändringar i svensk skola och integration. Vi gör det efter åtta förlorade år av socialdemokratiskt styre, och vi gör det med stor omtanke om just barnen.

Skolan är till för att alla barn ska ha möjlighet att få nya livsdrömmar. Alla barn ska omfattas av samma rättigheter i det land vi lever i. Det är unika rättigheter som vi behöver försvara varje dag. Den skola vi har i Sverige i dag är inte till för föräldrar eller föräldrars önskemål utan måste ha utgångspunkt i vad som är bäst för barnen.

Den svenska utbildningen ska förmedla och förankra respekten för mänskliga rättigheter och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Det behöver vara en självklarhet för varenda skola oavsett vad postnumret är.

Barn och elever ska utifrån sin rätt till religionsfrihet ha möjlighet såväl att ge uttryck för sin tro som att avstå från att delta i konfessionella inslag. Framför allt ska inte skolan upprätthålla eller tvinga på sådana inslag.

Jag vill igen vara väldigt tydlig med att barn och elever inte ska tvingas att utöva trosuppfattningar som de inte delar. Skolan ska inte heller upprätthålla dem. All personal i skolväsendet har en skyldighet som inte är förhandlingsbar att anmäla om de misstänker att barn far illa. Det gör de till sin socialnämnd oavsett hur det tar sig uttryck.

Jag tror att vi delar synen att vi behöver göra mer för att alla barns möjlighet att få ta del av en skola som är präglad av kunskap och framtids-tro är det som ska stå i centrum – inte andra inslag eller andra intressen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2024/25:750

Andre vice talmannen meddelade att interpellation 2024/25:750 av Nima Gholam Ali Pour (SD) om patienter från Gaza hade återtagits och därför inte skulle besvaras.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.32 på förslag av andre vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 7 Frågestund

Prot. 2025/26:4
11 september

Svar på interpellation

Frågestund

Anf. 10 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari, gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm, finansmarknadsminister Niklas Wykman och kulturminister Parisa Liljestränd (M).

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Frågan ska därmed inte avse till exempel förhållanden inom politiska partier. Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Anf. 11 LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! I tre år har Sverigedemokraterna och regeringen försökt styra Sverige. I tre år har regeringen och Sverigedemokraterna låtit välfärdskapitalister plocka ut miljonvinster och köpa Porschebilar. De lever lyxliv på våra skattepengar – pengar som skulle gå till våra barn och till förskolan.

Aftonbladets senaste granskning om vinstdrivande förskolekoncerner är minst sagt hårresande och bara ännu ett i raden av exempel på giriga aktörer som gör vinst på våra barn. Nu sparas det in på smör, grönsaker och frukt. Förskolepersonalen får avstå måltider så att barnen kan äta sig mätta, och barnen får titta på barnprogrammet *Babblarna* på en Ipad i stället för att delta i pedagogisk verksamhet.

Min fråga till klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari är: Varför väljer Sverigedemokraterna och regeringen att sätta välfärdskapitalisterna framför våra barn?

Anf. 12 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Ja, friskolor har färre behöriga lärare, större klasstorlekar och stora problem med betygskorruption. Det är något som inte minst Liberalerna som parti under många år har påpekat och försökt få bukt med.

Det går nästan inte en dag utan att man får läsa om nya skandaler där skolpengar har gått till extremister i Somalia eller våffeltugor i fjällen, och från regeringens sida har vi varit extremt tydliga: Barnen behöver gå före börsbolagen. Regeringen har plockat fram en mängd olika åtgärder för att komma åt det här. Bland annat går vi vidare med förslag om vinstförbud vid kvalitetsbrister, något som inte gjordes under de gångna åtta åren trots att det fanns vetskap om problemen med friskolesystemet. Det skedde inga stora förändringar under åtta långa år.

Jag är väldigt glad och stolt över att Tidöregeringen inte slösar bort den här tiden utan kraftigt tar tag i skärpta villkor för friskolesektorn – något jag hoppas och tror att även Socialdemokraterna ställer sig positiva till.
(Applåder)

Anf. 13 LENA HALLENGREN (S):

Fru talman! Vad bra att Tidöregeringens samtliga partier applåderar vinstförbud i skola och förskola! Det är något som Socialdemokraterna har drivit under lång tid.

Med tanke på att Romina Pourmokhtari står här i talarstolen och säger att det inte är rimligt med vinstuttag är det obegripligt hur regeringen kan avstå ett förslag som handlar om vinstförbud. Det är ju vinstbegränsning vi talar om. Det är inte heller något misstag, utan det är ett medvetet vägval. "Ansvarslöst" är ett för svagt ord, tycker jag. Det krävs ett vinstförbud och ett vinststopp i skolverksamheten – inte mindre än så.

(Applåder)

Fru talman! Ja, det stämmer säkert att Socialdemokraterna under lång tid har *drivit* att friskolesystemet ska skärpas till. Däremot har man under lång tid inte vidtagit några ordentliga åtgärder som kommer åt frågan. Att driva frågor är säkert hedervärt, men det som räknas i verkligheten är ju vad som faktiskt händer.

Jag är väldigt stolt över att Tidöregeringen inte slösar bort den här tiden utan ägnar den åt att ta vidare de utredda förslag vi har plockat fram för att komma åt de busar som utnyttjar friskolesystemet, så att vi faktiskt kan få en välfungerande skola för alla elever i Sverige.

(Applåder)

Frågestund

En svensk kulturkanon och stärkandet av svensk kultur

Anf. 15 SARA GILLE (SD):

Fru talman! Sverigedemokraterna har under många år varit drivande i att Sverige behöver en kulturkanon för att synliggöra svensk kultur och göra den tillgänglig, för att bilda och för att inkludera. Efter valet 2022 var det därför en stor vinst för oss att ha fått med det som en del av Tidöavtalet.

I december 2023 påbörjades arbetet på riktigt, och nu är kanonen äntligen här. Det har för oss ett stort värde att kunna enas och samlas kring den, och vi ser den som ett viktigt, levande underlag i arbetet för att stärka svensk kultur nu och för framtiden. Om man kommer till Sverige ska man kunna se vad svensk kultur innebär och vad som har format oss som nation. Det är därför ett viktigt styrkebesked för oss att vi tillsammans med regeringen har gjort så att detta har blivit verklighet.

Min fråga går till kulturminister Parisa Liljestränd. Hur avser ministern att fortsätta arbeta för att stärka svensk kultur med en svensk kulturkanon som grund?

Anf. 16 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Stort tack till Sara Gille för frågan!

Det är verkligen en glädje att få ta emot kulturkanonen för Sverige. Ett enkelt svar på frågan är: Nu finns kulturkanonen här. Den finns, den lever och den utvecklas redan. Det ser vi genom alla de medborgarinitiativ som har tagits runt om i hela Sverige. Det tas fram lokala kanoner, skolor plockar fram elevernas egen kanon och människor har på olika sätt engagerat sig i det som blev folkets kanon, dit det skickades in över 10 000 förslag.

Att kanonen nu finns och lever är alltså alldeles tydligt. Det är ett sätt att fortsätta bygga på den kulturkanon för Sverige som är framtagen. Hur vi sedan ska se till att förvalta kulturkanonen för Sverige fortsättningsvis kommer vi att arbeta vidare med från regeringens håll.

Anf. 17 SARA GILLE (SD):

Fru talman! För Sverigedemokraterna är det viktigt att en kulturkanon inte bara blir en hyllvärmare utan faktiskt används i praktiken, exempelvis – och inte minst – inom skolan och gymnasiet, där unga människor möter svensk kulturhistoria. Kan ministern utveckla på vilket sätt regeringen av-

ser att säkerställa att det blir ett levande verktyg, och avser man att föra en dialog med övriga ministrar om hur arbetet kan implementeras på flera politikområden?

Anf. 18 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Vi kommer att ta del av de förslag som finns i utredningens betänkande. Där finns en rad förslag som kommittén har tittat på när det gäller hur vi ska se till att förvalta denna kulturkanon på bästa sätt och även se till att den lever och inte blir en hyllvärmare i framtiden. Vi kommer att remittera förslagen och arbeta vidare med dem, precis som man gör med ett vanligt betänkande, och sedan kommer regeringen att återkomma med ett förslag på hur vi ska arbeta vidare med frågan.
(Applåder)

Andelen elever med fullständiga gymnasiebetyg

Anf. 19 ISABELL MIXTER (V):

Fru talman! Alla elever ska klara skolan. Det borde vara en självklarhet. Så ser det tyvärr inte ut i dag, utan ungefär en tredjedel av alla elever går ut gymnasiet utan fullständiga betyg eller har hoppat av längs vägen.

En lyckad skolgång är en förebyggande faktor när det gäller risken att hamna i kriminalitet och utanförskap. Det har även regeringen sagt. Med tanke på att kriminaliteten och brottsligheten är så oerhört viktig för regeringen att få bukt med, varför satsar man inte på skolan och ser till att alla de här eleverna faktiskt får en lyckad skolgång? Det vi ser är att regeringen aktivt har valt att låta kommunerna få mindre pengar samtidigt som man sänker skatten för de allra rikaste.

Min fråga till ministern är helt enkelt hur man ska se till att alla elever går ut gymnasieskolan med fullständiga betyg.

Anf. 20 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Jag tackar ledamoten för en väldigt viktig fråga.

Jag skulle säga att en stor del av de problem som ungdomar i gymnasieskolan har beror på att de inte har tillräckliga kunskaper med sig från grundskolan. 20–25 procent av ungdomarna lämnar grundskolan utan att kunna läsa tillräckligt bra, och det är klart att detta så småningom orsakar problem i gymnasieskolan.

Därför satsar den här regeringen nu väldigt hårt på läsning. Vi satsar en halv miljard varje år på riktiga läroböcker och skönlitteratur till skolan. Vi lägger om hela betygssystemet så att det bättre ska spegla de kunskaper elever har. Vi tar också bort F-betyget, som har sett till att väldigt många elever inte ens har kommit till gymnasieskolans nationella program.

Jag skulle dock säga att det viktigaste är att stärka lärarkåren så att lärarna får rimliga arbetsvillkor.

Anf. 21 ISABELL MIXTER (V):

Fru talman! Det är ju väldigt fint att höra att ministern tycker att det är viktigt att vi har lärare som kan utföra sitt arbete. Det finns dock inga reformer i världen som handlar om att man ska ge en viss skolpeng till ex-

empelvis läromedel som kommer att hjälpa om det inte finns tillräckligt med personal i grundskolan för att ta hand om eleverna så att de får tillräckligt med kunskap.

Hur ska regeringen se till att det finns tillräckligt med resurser i stället för att ge skattepengarna till skattesänkningar för de rikaste?

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

Anf. 22 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Självklart är det otroligt viktigt med resurser i svensk skola. Det är därför vi gör stora statliga satsningar på både grundskolan och gymnasieskolan. Det är dock viktigt att komma ihåg att finansieringen av svensk skola i huvudsak ligger på kommunerna. Där skiljer det sig väldigt mycket, ibland på ett orimligt sätt.
(Applåder)

Marknätet och medel till public service

Anf. 23 CATARINA DEREMAR (C):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till kulturminister Parisa Liljestrand.

Att vi har en stark och oberoende public service är en viktig del i vår demokrati, inte minst i den oroliga tid vi befinner oss i. Vi var överens om många saker i public service-utredningen, men vi var inte överens om pengarna. Nu ser vi att det vi visste skulle ske också händer: Allt fler lämnar marknätet, vilket innebär att public service-bolagen får ökade kostnader för just marknätet.

Hur ser kulturministern på den här utvecklingen? Finns det beredskap för att skjuta till mer pengar?

Anf. 24 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Tack, Catarina Deremar, för en viktig och bra fråga!

Jag är väldigt glad över att Catarina Deremar poängterade att vi faktiskt var överens om mycket i arbetet i den parlamentariska utredningen. Där var alla partier representerade, och till största delen var partierna överens om att public service behöver långsiktiga villkor och bra förutsättningar för sitt arbete.

Medelstilldelningen var vi dock inte överens om. Från regeringens och Sverigedemokraternas håll har vi enats om en medelstilldelning som kommer att ge public service över 83 miljarder på åtta år.

Marknätsfrågan är en fråga som vi bevakar särskilt. Det är därför vi har tillsatt en särskild utredning som bland annat ska titta på distributionen av public service. Vi avser att återkomma i frågan.

Anf. 25 CATARINA DEREMAR (C):

Fru talman! Jag tackar kulturministern för svaret.

Distributionsutredningen ska vara klar den 30 september 2026. Redan i år får Sveriges Radio ökade kostnader på grund av marknätsfrågan, och SVT får det nästa år.

Vad har ministern och regeringen för beredskap för att pengarna faktiskt ska gå till det publicistiska innehållet och inte till distribution?

Anf. 26 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Här är det viktigt för mig att poängtera att såväl regeringen som riksdagen har valt en konstruktion för public service som innebär att politiken ska hålla armlängds avstånd och inte diskutera innehållet eller vad bolagen väljer att lägga sina pengar på. Vi tilldelar medel och ger sändningstillstånd. Därefter är det upp till bolagen att prioritera inom ramen för detta. Det finns dock, som Catarina Deremar vet, möjlighet att komma överens om någonting annat vid särskilda behov.
(Applåder)

Avtalet om biologisk mångfald

Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru talman! Min fråga går till miljöministern.

Miljöministern har ju själv skrivit under Kunming-Montreal-avtalet, som är ett ramverk för hur vi gemensamt ska kunna stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald. Där ingår flera olika åtgärder. Det handlar om att skydda mer natur, restaurera trasiga ekosystem, skydda hotade arter och identifiera och fasa ut miljöskadliga subventioner.

När man tittar på vad som har hänt ser man i bästa fall att ingenting har hänt. I många fall har den här regeringen och miljöministern aktivt jobbat hårt för att göra precis tvärtom. Man har sänkt skyddet för hotade arter. Just nu föreligger också ett förslag från skogsutredningen om att underlätta att upphöra med skyddade områden, det vill säga om att ta bort skyddet för skyddade områden.

Hur tänker miljöministern att detta rimmar med de åtaganden hon har gjort och det hon har skrivit under?

Anf. 28 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Jag har inte endast skrivit under Kunming-Montreal-ramverket, utan jag var även i Kanada och förhandlade fram avtalet. Av kollegorna i EU fick jag dessutom, tillsammans med Tyskland, det stora förtroendet att ansvara för EU:s del i en stor del – en femtedel – av de här förhandlingarna.

Det här avtalet är otroligt viktigt för Europa, för Sverige och för miljöfrågorna globalt. Självklart ska Sverige vara ett föredöme i att också genomföra innehållet i avtalet. Den främsta möjlighet jag ser, som blir lite processuell för Sveriges del, gäller 30 procents skydd av både hav och land. Det är någonting som vi ser som en tydlig och viktig målsättning. Det är också något som vi har skrivit in i exempelvis havsmiljöpropositionen och som vi även på andra sätt arbetar för att verkställa. Det handlar om att bredda skyddet generellt till 30 procent men också om de 10 procent som ska vara strikt skyddade. Där arbetar vi väldigt aktivt, inte minst på havspolitikens område.

Jag skulle säga att det sker mycket på det här området från Sveriges sida och från regeringens sida.

Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru talman! Det man via miljöministern har lovat är att ta fram en nationell handlingsplan för hur man ska nå de här målen. Den lyser dock med sin frånvaro, och det finns inga processer för hur man ska ta fram denna. Det finns inte heller medel för att uppnå något av dessa mål. Att identifiera de miljöskadliga subventioner som finns, och som den här budgeten fortsätter att investera i, finns inte heller aviserat.

Var finns den handlingskraft som miljöministern pratar om?

Anf. 30 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Låt mig ta ett av många exempel på hur regeringen arbetar med detta.

Sverige ska utöka och förstärka skyddet av sina marina områden. Vi arbetar numera aktivt för den internationella målsättningen om 30 procents skydd av marina områden till 2030. Av dessa ska 10 procent vara strikt skyddade. Förra fredagen invigde jag också Östersjöns första nationalpark. 97 procent av nationalparken består av havsyta, eller marin yta.

Det sker alltså väldigt mycket från regeringens sida när det gäller dessa frågor.

(Applåder)

Rymdforskning och näringsliv

Anf. 31 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Fru talman! Min fråga går till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm. Jag vill också lägga till att hon är rymdminister. Hennes titel blir väldigt lång, men hon är också rymdminister.

Rymden har fascinerat såväl stora som små i alla tider. Det finns många obesvarade frågor. Kommer vi att komma till månen fler gånger? Kommer vi att komma till Mars? Hur många stjärnor finns det?

Det händer väldigt mycket med rymden, och det är egentligen det jag funderar på. Jag var precis på invigning hos OHB. Det är ett stort rymdföretag i Kista som flyttat till större lokaler. De jobbar med satellitforskning och satellittillverkning. Den verksamheten är otroligt viktig. De har även vädersatelliter och visste att det skulle börja ösregna. Alla fick därför var sitt paraply när de kom, vilket underlättade för alla.

Jag, som göteborgare, hittar inte så bra i Stockholm – hade jag inte haft satellitstyrd gps hade jag gått vilse hela tiden. Det finns många fördelar med detta.

Därför vill jag fråga ministern: Vilken mer nytta och vilka fler fördelar finns det med rymdforskning, rymdindustri och näringsliv kring rymden?

Anf. 32 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA
EDHOLM (L):

Fru talman! Jag tackar för en fantastiskt viktig fråga.

Precis om Marie-Louise Hänel säger har vi enormt mycket praktisk nytta av den rymdforskning som har skett och sker. Det handlar om att övervaka klimatförändringar – inte bara om det regnar i dag eller i morgon utan hur det påverkar jorden som helhet. Det är också viktigt för att trans-

portsystem ska fungera, och tyvärr, skulle jag säga, har rymdforskningen också en enorm betydelse i krigföring och i försvaret av vårt land och andra europeiska länder. Exempelvis är positionsdata enormt viktiga.

Framgent kommer vi nog att se ytterligare genombrott på detta område.

Anf. 33 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Fru talman! Jag tackar rymdministern för svaret.

Vi har en rymdstrategi sedan 2018, och vi ska snart besluta om en förnyad rymdlag. Hur underlättar strategin och rymdlagen för Sverige, och varför ska lagen förnyas?

Anf. 34 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Det har skett enorma förändringar sedan vi fick nu gällande rymdlag, så den behöver förnyas. Vi ser ju fler och fler användningsområden för rymdforskningen, och den får också allt större strategisk betydelse både för oss vanliga invånare när det gäller klimatforskning, väder och så vidare och för Sverige som nation.

Jag ser fram emot att jobba vidare med dessa frågor.

Tillgången till kontanter i hela landet

Anf. 35 PEDER BJÖRK (S):

Fru talman! Under sommaren har kontantförsörjningen i Sverige havererat. Som exempel stod ortens enda bankomat i Hagfors utan pengar i över en månad. Enligt medicuppgifter har sammanlagt en fjärdedel av landets bankomater varit ur funktion. Riksbanken har länge varnat för sårbarheten i just kontantkedjan. Detta skapar både oro och otrygghet, särskilt på landsbygden, där det ofta inte finns något alternativ. För många äldre men även för andra är kontanter en nödvändighet för att klara vardagen, och när bankomaterna inte fungerar blir samhällets sårbarhet extra tydlig, både i vardag och kris.

Min fråga går till statsrådet Niklas Wykman. Vilka långsiktiga åtgärder avser regeringen att vidta för att säkra tillgången till kontanter i hela landet så att människor kan känna trygghet inför framtiden?

Anf. 36 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Man kan konstatera några olika saker. För det första har Riksbanken i och med den nya riksbankslagstiftningen fått ett förtydligat och utökat ansvar och mandat på detta område, precis som frågeställaren hänvisar till. Man kan också konstatera att frågan om kontanter, kontant-användning och tillgång till kontanter handlar om mer än bara bankomater och möjlighet att ta ut pengar. Därför har det nyligen avslutats och remitterats en utredning som nu bereds på departementet angående hur vi ska säkra kontanttillgång runt om i landet.

Den uppkomna situationen beror på att Bankomat tog tillbaka distributionen från ett privat företag och skulle göra det själva men hade vissa problem med det. Jag har därför träffat Bankomat och försäkrat mig om vilka åtgärder man avser att vidta för att detta problem ska lösas.

Anf. 37 PEDER BJÖRK (S):

Fru talman! När priserna på mat skenade fikade finansministern med matjättarna. När det nu är problem med bankomaterna fikar statsrådet Wykman med Bankomat. När det gäller matpriserna händer ingenting. Min fråga blir därför: Varför tar regeringen inget initiativ i kontantfrågan? Ska det bli precis som med matpriserna att det inte händer något?

Prot. 2025/26:4

11 september

Frågestund

Anf. 38 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! När matpriserna skenade var Mikael Damberg finansminister. Vi ärvde en mycket hög inflation, och den har vi sedan dess kommit till rätta med tack vare en ansvarsfull ekonomisk politik, ansvarstagande parter på arbetsmarknaden och en centralbank som utför sitt arbete.

Detta är en bred fråga, och vi har nyligen mottagit och remitterat en utredning om kontanter.

Det är Post- och telestyrelsen som har tillsynsansvar och som kan anmäla till Finansinspektionen, och jag känner inte till att det har inkommit någon anmälan om privatpersoners kontanttillgång.

(Applåder)

Nybyggnation av kärnkraft

Anf. 39 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Låt mig börja med att betona hur långt Tidöpartierna har kommit i att åstadkomma nybyggnation av kärnkraft i Sverige, inte minst tack vare den finansierings- och riskdelningsproposition som statsrådet Wykman ansvarade för innan sommaren. Vi kan hoppas att Socialdemokraterna äntligen, efter att ha lagt ned sex välfungerande reaktorer och i kammaren röstat nej till de flesta kärnkraftspolitiska förslagen, har kommit till sans och framöver kommer att stödja denna riskdelning när budgeten når kammaren.

Vattenfall har redan i dag ett pågående projekt på Ringhals, och även om ministern vet min åsikt om nedselekteringen är det positivt att arbetet fortskrider. Sverige behöver dock fler större kärnkraftsprojekt, och risken är att Ringhalsprojektet upptar resurser och tid för andra. Hur säkerställer vi fler projekt från fler aktörer, statsrådet Wykman?

Anf. 40 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Frågan var så trevlig, så jag ställer mig i den andra talarstolen så att jag ser frågeställaren ordentligt.

Det är två led i att säkerställa finansiering av ny kärnkraft i Sverige. Det ena är de legala ramarna för projektet, och här kom det en proposition till riksdagen. Tyvärr röstade inte alla för, och det verkar som att en del tycker att vi kan leva kvar med väldigt volatila elpriser. Det verkar dock ha skett en förskjutning i debatten, och jag noterar att Magdalena Andersson har sagt att tidigare position var fel och att man är öppen för att stötta att vi ska få ny kärnkraft på plats, vilket är ett mycket välkommet och bra besked från Magdalena Andersson.

Det ges vissa ramar för hur stort detta kan bli, och när vi snart presenterar budgeten återkommer vi med de fullskaliga ekonomiska ramarna. De juridiska förutsättningarna finns på plats, och de är väsentligt större än bara Ringhalsprojektet. Men vi återkommer som sagt med de ekonomiska ramarna i budgeten.

Anf. 41 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag tror att alla på vår sida av politiken ser positivt på den framdrift som finns i det mest kända projektet. Jag tror dock att det kan finnas en oro för att såväl myndigheter som industri och andra aktörer kan uppmärksamma flaskhalsar när man ska sjösätta ytterligare projekt vid sidan av Ringhalsprojektet.

Ser statsrådet behov av ytterligare agerande för att underlätta projekt 2, 3, 4 med flera?

Anf. 42 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Att bygga ny kärnkraft är mycket kostsamt. Det är en betydande utmaning man tar på sig när man ska göra det. Det stödsystem vi ska använda för detta är inte utsträckt till hur mycket ny kärnkraft som helst, utan det är begränsat till ett mindre antal reaktorer. Jag har svårt att tro att man skulle få ett statsstödsgodkännande av EU för de många fler projekt ledamoten nämner. Stödet syftar ju till att få igång byggnationen av de första reaktorerna.

Sanktioner mot Israel

Anf. 43 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Jag har en fråga av övergripande karaktär.

I dagarna nåddes vi av beskedet att Spanien inför nationella sanktioner mot Israel inom en rad områden. Borde inte Sverige följa det spanska exemplet och införa nationella sanktioner mot Israel för att sätta maximal press på Israel i syfte att stoppa folkmordet och svälten i Gaza? Vi kan inte längre sitta med armarna i kors och vänta på att EU ska agera. Vi kan gå före och visa vägen, till exempel genom att införa vapenembargo mot Israel. Vi kan agera om den politiska viljan finns.

Anf. 44 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Jag tackar Lotta Johnson Fornarve för att hon tar upp dessa frågor.

Det lidande som pågår i Gaza är fruktansvärt. Vi måste göra allt vi kan, men vi måste också kunna se att olika partier kan ha olika bild av vad som är mest verkningsfullt i det här läget. Vår regering är fast besluten: Det är genom EU som vi kan påverka ordentligt. Vi menar att EU måste sätta hårdare ekonomisk press på Israel och dess regering att leva upp till sina skyldigheter i det här läget.

Vi driver på i många led. Den svenska regeringen har bland annat agerat tillsammans med Nederländerna och tagit ett initiativ där vi uppmanar EU-kommissionen att skyndsamt lägga fram konkreta förslag som ökar pressen på Israel.

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

Anf. 45 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Jag tackar för svaret.

Det är bra att regeringen äntligen har lyssnat på oppositionen och nu går fram med sanktioner mot Israel genom EU, men när EU inte agerar menar jag att vi måste gå före och visa vägen. Vi kan göra saker själva för att sätta press, till exempel stoppa vapenexporten till Israel.

Vi kan inte sitta och titta på medan barn dödas och svälter ihjäl i Gaza. Vi kan agera här och nu. Vi kan göra mycket mer.

Anf. 46 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Regeringen har inte lyssnat på oppositionen, utan vi gör vår bedömning utifrån den verklighet vi ser. Det vi ser i dag är att EU behöver trycka på genom att frysa EU:s tullförmåner till Israel. Det är där vi kan komma framåt, och det är där vi trycker på tillsammans med Nederländerna.

Angående vapenexport måste jag lyfta fram att Sverige har en restriktiv syn på export av krigsmateriel till Israel. I praktiken har inga tillstånd lämnats sedan 1950-talet, med undantag av följdleveranser av sådan materiel som inte ansågs vara krigsmateriel när affären gjordes. ISP, som är behörig myndighet när det gäller detta, ger en annan bild.

Folkbildning och kulturkanon

Anf. 47 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Fru talman! För en vecka sedan presenterade utredaren Lars Trägårdh Tidöpartiernas stora och hittills enda kulturprojekt, i form av en svensk kulturkanon. Särskilt intressant var att utredaren menade att en viktig bärare av denna kulturkanon ska vara den svenska folkbildningsrörelsen i form av studieförbund och folkhögskolor, det vill säga samma rörelse som regeringen aktivt har motverkat under sina tre år vid makten.

Regeringens neddragningar uppgår till sammanlagt 900 miljoner kronor under mandatperioden, och studieförbund och folkhögskolor över hela landet vittnar om de effekter som neddragningarna får för deras verksamheter.

Min fråga till kulturministern är därför: Hur tycker ministern att det faktum att regeringen först slår undan benen för folkbildningen genom dessa nedskärningar rimmar med att man sedan uppmanar dem att bli bärare av regeringens kulturkanon?

Anf. 48 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Låt mig börja med att säga att den här regeringen har gjort mer för att hantera de surdegar som låg och jäste under föregående regeringar än vad som gjordes med deras kulturpolitik.

Vi har tagit tag i frågan om Operan, som regering efter regering har låtit bli att hantera. Vi har kommit med förslag om hur vi ska hantera kulturinstitutionernas hyror – en fråga som Socialdemokraterna och Miljöpartiet helt har undvikit. Vi har tagit fram en kulturkanon för Sverige, som ska öka möjligheterna till gemenskap och en känsla av tillhörighet i vårt land. Frågan om vilka som ska vara bärare av den är en fråga för medborgarna i Sverige, och där har kommittén lämnat ett antal förslag som vänder sig till civilsamhället och folkbildningen.

Oppositionen verkar vilja måla upp en bild av att regeringen stryper alla resurser till folkbildningen. Det är helt fel. Regeringen lägger även fortsättningsvis över 4 miljarder kronor på folkbildningen.

(Applåder)

Anf. 49 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C):

Fru talman! Det är väldigt talande att kulturministern lyfter upp Stockholmsinstitutionerna. Det är Operan och de stora kulturinstitutionerna i Stockholm som man väljer att lägga pengar på.

Den lilla kulturen, som hanteras av alla våra folkhögskolor och studieförbund runt om i landet, drar man ned på. Bara studieförbunden har fått 500 miljoner kronor i neddragningar, och antalet studiecirkel och kulturarrangemang minskas. Hur rimmar detta med regeringens prat om satsningar?

Anf. 50 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Hur studieförbunden väljer att prioritera när det gäller pengar till olika aktiviteter är faktiskt en fråga för dem.

När det kommer till regeringens prioriteringar är vi glasklara: Regeringen prioriterar barns och ungas rätt till kultur. Vi har Skapande skola, vi har stödet till kulturskolorna, vi har bemannade skolbibliotek, vi satsar på barns och ungas läsning och vi ger alla människor samma tillgång till kulturen – den kultur som många som har fått den via modersmjölken inte har delat med sig av tidigare.

(Applåder)

Politikers tillträde till gymnasieskolan

Anf. 51 JACOB RISBERG (MP):

Fru talman! I våras ställde jag en fråga till dåvarande skolministern om möjligheten för gymnasieelever att träffa politiker i sina egna skolor. För många svenskar är det politiska engagemanget som allra störst när de går i gymnasiet och har klasskompisar och lärare som de kan diskutera politik med. Då hade jag precis deltagit i en debatt i en gymnasieskola i Enköping, något som är omöjligt i många kommuner där rektorer eller skolchefer helt har portat politiska partier från skolorna.

Min fråga då var hur statsrådet avsåg att agera för att alla gymnasieelever i alla kommuner skulle få möjlighet att träffa och interagera med politiker under ordnade former. Svaret från statsrådet var att hon avsåg att ta med sig frågan till departementet.

Om ett år är det val. Min fråga till gymnasieministern är: Hur har det gått?

Anf. 52 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Jag tackar för denna viktiga fråga.

Precis som jag tror att jag sa då tycker jag att det är otroligt viktigt att politiker, inte minst de politiska ungdomsförbunden, får komma in på gymnasieskolor och även grundskolor. Det är en viktig del av demokratin i Sverige att detta fungerar.

Jag är medveten om att det inte alltid fungerar bra, men det finns ibland skäl för skolchefer och rektorer att ha en restriktiv hållning. Det är dock viktigt att detta inte används som en ursäkt för att inte släppa in ungdomsförbund.

Som jag sa då har jag fört en dialog med Utbildningsdepartement om detta, och jag avser att se över det i den mån det går.

Anf. 53 JACOB RISBERG (MP):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Det är glädjande att höra att det har förts en dialog. Det vore intressant att veta vilka skäl som kan finnas för att eventuellt inte släppa in politiker eller politiska ungdomsförbund i skolorna, som du nämnde. Jag har väldigt svårt att se vad som skulle kunna hindra att skolelever, framför allt gymnasieelever, träffar politiska företrädare i landets alla kommuner och gymnasieskolor.

Anf. 54 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag påminner i all ödmjukhet om att vi inte duar varandra i kammaren.

Anf. 55 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Det har funnits säkerhetsskäl på ett antal skolor runt om i Sverige under ganska många år. Rektorer har ansett sig tvungna att sätta stopp därför att man inte har kunnat garantera elevers och anställdas säkerhet. Det är rätt högt ställda krav för att man ska komma fram till ett sådant beslut, men det har tyvärr förekommit.

(Applåder)

Bedrägerier mot äldre

Anf. 56 LUDVIG CEIMERTZ (M):

Fru talman! Bedrägerier, framför allt telefonbedrägerier mot äldre, är en särskilt hänsynslös, systematisk och skamlös form av brottslighet. Det handlar inte bara om ekonomiska förluster utan också om en stigmatisering som skapar skam- och skuldkänslor. Det är därför viktigt att vi tar krafttag mot dessa bedrägerier.

I somras skärptes exempelvis lagstiftningen för att ha en strängare syn på bedrägerier. Regeringen har tillsammans med banker och brottsbekämpande myndigheter vidtagit åtgärder för att komma åt bedrägerierna som har gett stor effekt – brottsvinsterna har minskat med ungefär 40 procent.

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

I förra veckan träffade finansmarknadsminister Niklas Wykman tillsammans med justitieministern företrädare från bankerna och från brottsbekämpande myndigheter för att följa upp dessa åtgärder och vad mer som kan göras framåt för att bekämpa denna typ av brottslighet.

Min fråga är: Vad kan vi förvänta oss för fortsatta åtgärder för att bekämpa bedrägerier mot äldre?

Anf. 57 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Det är lätt att instämma i frågeställarens beskrivning av den här typen av brottslighet. Den är fullkomligt avskyvärd och vedervärdig. Man stjälar kanske inte bara äldre människors sista pengar utan också deras sista trygghet. Det är groteska gärningar, som länge tilläts fortgå i Sverige med passivitet från politikens sida.

När den här regeringen tillträdde ändrade vi det och inledde snabbt en dialog med myndigheter, främst polisen, men också med bankerna. Precis som frågeställaren påpekar har det kommit ny lagstiftning som möjliggör att gå hårdare åt den här typen av verksamhet. Men det har också förts mycket tuffa samtal med bankerna: Vidta åtgärder, eller förvänta er problematisk lagstiftning att hantera! De har vidtagit åtgärder; de har åtminstone uppnått något slags miniminivå. Då har också de här brottsvinsterna sjunkit undan. Men det gör givetvis ont att tänka på hur många som har drabbats under all den passivitet vi hade under Magdalena Andersson.
(Applåder)

Budgetanslagen till kultursektorn

Anf. 58 LAWEN REDAR (S):

Fru talman! För en vecka sedan hade jag en vid det här laget uppmärksammat debatt med kulturministern om kanon, den förda kulturpolitiken och tre år av kulturpolitiska nedskärningar eftersom regeringen inte har valt att täcka upp den kostnadsutveckling och inflation som har rått i sektorn. Debatten hamnade på villovägar. Det behöver vi inte ta upp nu, men jag skulle vilja lyfta fram just kulturpolitikens status när det handlar om budgetering.

Resultatet av de här tre åren är faktiskt att konst- och kulturarbetare i vårt land har blivit arbetslösa, att avgifterna till kulturskolan har höjts och att vi stänger ned replokaler och mötesplatser i nästan alla kommuner i vårt land. Vi har också en situation där särskilt studieförbunden har svårt att bedriva folkbildningsverksamhet, som även kulturkanonutredaren uttryckte är helt nödvändig för att exemplifiera och jobba vidare med kulturkanon som en form av folkbildning i vårt land.

Jag vill ställa frågan till kulturministern om det verkligen är en angelägenhet för henne att lyfta kulturens andel av reformutrymmet i de rådande budgetförhandlingarna med finansministern.

Anf. 59 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Det är två helt olika världsbilder som Socialdemokraterna och vi i regeringen lever i; det är alldeles uppenbart.

Socialdemokraterna verkar vilja måla upp en bild av att det bara är staten som kan rädda samhället och att staten är det enda som går in som garant för att samhället ska fungera. Så är det inte.

Det verkar också som att Socialdemokraterna tror att den kostnadsökning som vi drabbades av på grund av en inflation som förra regeringen via Socialdemokraterna lät skena bara drabbade kulturarbetarna. Så är inte heller fallet. Det här är något som har drabbat hela samhället, och såväl Lawen Redar som jag vet att staten inte kan gå in och täcka upp för alla kostnader som har uppstått på alla statens kostnadsområden. Då skulle vi helt enkelt behöva ta ut 100-procentig skatt från alla i Sverige. Men det kanske är det som Socialdemokraterna ytterst vill.

(Applåder)

Skärpta sfi-krav

Anf. 60 ANN-CHRISTINE FROHM (SD):

Fru talman! Svenska för invandrare har länge varit problematiskt. Många elever fullföljer aldrig sin utbildning.

Sverigedemokraterna och regeringen har därför, som en del av Tidöavtalet, beslutat om lagrådsremissen *Skärpta krav i sfi*. Det innebär bland annat att rätten att delta i sfi som huvudregel ska gälla i tre år från den tidpunkt då eleven för första gången antogs till utbildningen.

Fru talman! För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att ställa krav på att människor som kommer till Sverige också lär sig det svenska språket inom rimlig tid och fullt ut anpassar sig till vårt svenska samhälle. Vilka positiva effekter ser minister Edholm att de skärpta kraven på sfi kommer att leda till för den svenska integrationen?

Anf. 61 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Regeringen har i dag beslutat om en proposition på just det här området som i huvudsak innebär att man ska gå sfi i tre år. Sedan kan man beviljas förlängning om det krävs i max tre ytterligare år. Bakgrunden till det är att väldigt många av dem som läser på sfi aldrig uppnår de olika nivåerna. Man hoppar till exempel av utbildningen.

Förhoppningen med den nya lagstiftningen är att fler människor som kommer till Sverige och som behöver lära sig svenska ska göra det snabbare men också att kommunerna ska se till att de kan ge det stöd som krävs för att man lättare ska lära sig svenska. Det här är en stor och viktig reform.

Förbud mot bekämpningsmedel med PFAS

Anf. 62 ANDREA ANDERSSON TAY (V):

Fru talman! I sin regeringsförklaring meddelade statsministern häromdagen att regeringen ska ta fram en nationell plan för att förhindra att evighetskemikalierna PFAS sprids i våra vatten och i vår natur. Det är något som Vänsterpartiet redan tidigare har föreslagit, och jag välkomnar att regeringen också har insett att det behövs.

I veckan kom alarmerande uppgifter om att försäljningen av bekämpningsmedel med PFAS har ökat med över 60 procent de senaste fem åren. Många människor blir nog chockade när de får veta att ämnena som aldrig bryts ned och som kan påverka deras möjligheter att få barn medvetet sprutas ut direkt på vår mat.

Danmark har redan beslutat om förbud mot en rad bekämpningsmedel som innehåller PFAS. Min fråga till klimat- och miljöministern är: När kommer ett förbud i Sverige?

Anf. 63 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Det här vet ledamoten är en stor hjärtefråga för mig. Jag brinner verkligen för att vi ska komma åt den problematik vi har i Sverige men också i hela Europa med spridning av i princip gifter, kan vi kalla det.

Evighetskemikalierna är otroligt problematiska också ur perspektivet att vi faktiskt inte har särskilt mycket information om konsekvenserna av de kemikalier som nu sprider sig i vår natur, i våra kroppar och i vårt samhälle.

Problemet här är att även om man inför ett nationellt förbud behöver det följas upp med en nationell hantering av samtliga varor i en PFAS-granskning som det varken kostnadsmässigt eller tidsmässigt finns utrymme för att realisera. Även om man kan tycka att det är hedervärt att det finns nationella förbud och att det är en viktig signal – och som sagt en sak jag nämnt tidigare att regeringen inte utesluter – är det allra viktigaste här att komma åt den här frågan på EU-nivå för att vi faktiskt ska se till att de här varorna inte produceras med PFAS-kemikalier på det sätt som sker i dag.

(Applåder)

Regeringens klimatpolitik

Anf. 64 ANNA LASSES (C):

Fru talman! Återigen har vi haft en sommar med hetta, översvämningar och katastrofer. Vädret är mer oförutsägbart än någonsin, och värre kommer det att bli om världen inte sätter fart med att minska klimatutsläppen.

I november ska ledare från världens länder mötas i Brasilien och visa hur var och en kan bidra till att minska klimatutsläppen. Samtidigt är det som att Sveriges regering har ställt sig i bakgrunden och tycker att det är dags för andra att agera. Men så får man inga följare. Ett mer effektivt sätt att påverka andra är att föregå med gott exempel.

Kommer regeringen att resa sig, ta lead och höja ambitionen för klimatmålen innanför den svenska gränsen, utan att räkna in viktiga bidrag till andra länder, eller kommer man att peka på de andra och säga att ”nu är ansvaret ert”?

Anf. 65 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Att föregå med gott exempel är att ha låga utsläpp. Sverige har lägst utsläpp per capita i hela EU, och EU är just nu världsledande i att minska sina utsläpp genom att anta kraftfull lagstiftning som man sedan

verkställer och genom prissättning på koldioxid som motiverar företagen att ta sig i rätt riktning. Att vara ett föredöme är att ha låga utsläpp, och Sverige är väldigt bra på att ha låga utsläpp.

Vi möter ibland utmaningar, som när tidigare rödgröna regeringar har blivit alldeles för ivriga gällande hur det här ska verkställas. Man har satt upp mål som man sedan backat ifrån och som den här regeringen blir tvingad att hantera. Jag talar såklart om reduktionsplikten – den tidigare planen om 70 procent vid år 2030 – som inga partier i kammaren längre står bakom.

Vad är det då att vara ett föredöme i dag? Jo, det är faktiskt inte bara att ropa om höga mål, fru talman. Det är att faktiskt verkställa klimatpolitik och se till att man har låga utsläpp. Det gör vi i Sverige – inte minst genom den kärnkraft som Centerpartiet motsätter sig.

(Applåder)

Undervisningstid och lärosätenas resurser

Anf. 66 CAMILLA HANSÉN (MP):

Fru talman! Jag vill gratulera Lotta Edholm till den nya titeln gymnasie-, högskole- och forskningsminister. Det är ett väldigt viktigt uppdrag för svensk forskning, bildning och konkurrenskraft.

Det är dock så att svenska studenter har näst lägst undervisningstid i Europa. Genomsnittet ligger på tio timmar per vecka. Inom ämnet pedagogik ligger det så lågt som fyra timmar per vecka. Det här visar en rapport från Sveriges förenade studentkårer.

Så kan vi inte ha det. Det är helt orimligt för en kunskapsnation som Sverige. Det lägger definitivt inte en grund för fler svenska Nobelpris – vilket jag vet är något som Liberalerna gärna vill se i framtiden.

Min fråga är om Lotta Edholm är beredd att öka resurserna till lärosätena så att Sveriges studenter får mer tid med skickliga lärare och forskare. Är Lotta Edholm beredd att kanske avskaffa produktivitetsavdraget, som ett steg på vägen mot fler framtida svenska Nobelpris?

Anf. 67 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Jag tackar för denna mycket viktiga fråga. Det är helt sant att svenska studenter ibland får för lite undervisningstid. Det finns förklaringar till detta.

Regeringen har tidigare lagt mer resurser just på undervisning för att lärosätena ska kunna öka den lärarledda undervisningen vid våra universitet och högskolor, men självklart utesluter jag inte att ännu mer behöver göras.

Vi kommer till exempel snart att lägga fram en proposition om en ny lärarutbildning. Inom den utbildningen kanske det är allra viktigast att man får en rejäl undervisning på högskolan.

Frågestund

Syftet med en kulturkanon

Anf. 68 KRISTINA AXÉN OLIN (M):

Fru talman! Vi svenskar älskar kultur. Jag tror att nästan hundra procent lyssnar på musik dagligen. Vi ser på film, och vi följer tv-serier. De allra flesta läser också böcker – även om antalet tyvärr sjunker och allt fler övergår till ljudböcker.

Tre fjärdedelar av oss svenskar spelar också brädspele eller sällskapsspel. Nog använder vi verkligen kultur i Sverige och tycker om och uppskattar kultur.

Jag vill därför fråga kulturministern: Varför behöver vi egentligen en kulturkanon? Vad är syftet med en kulturkanon?

Anf. 69 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Det var en otroligt fin beskrivning av Kristina Axén Olin när det gäller hur kulturen på olika vis kommer in i våra liv.

Det är dock så att kulturen också står för en stor del av de värderingar som en gång i tiden byggde ett starkt Sverige. Kulturen gör oss till det samhälle vi är i dag och till det ”vi” som vi varje dag skapar i vårt samhälle.

Jag tror att fler behöver få bli en del av den gemenskapen. De måste få känna att kulturen kan vara en plats för dem. De kanske söker vad eller vilket av de olika kulturuttrycken som kan appellera till just dem.

De frågar sig om de vågar sig in i de rummen och om det finns en plats för dem i dessa diskussioner – och framför allt om de är tillräckliga för att faktiskt ge sig in i diskussionerna.

Jag tror att en kulturkanon kan hjälpa oss att förstå oss själva och varandra på ett bättre sätt. Den kan hjälpa oss att skapa ett ännu starkare ”vi” i det svenska samhället. Framför allt kan den göra att fler vågar ta del i kulturdebatterna. De ska vara öppna för alla, inte bara för dem som fick detta med modersmjölken.

(Applåder)

Antalet platser på högre utbildning

Anf. 70 LINUS SKÖLD (S):

Fru talman! Jag vill passa på att välkomna Lotta Edholm som höskoleminister med en fråga.

Vi befinner oss i en utdragen lågkonjunktur. Arbetslösheten i vårt land är hög och stigande. I tider av hög arbetslöshet och lågkonjunktur är det rationellt både för den enskilda och för samhället om antalet människor i utbildning ökar. Att använda tiden i arbetslöshet till att stärka sin ställning på arbetsmarknaden är både för samhället och den enskilda ett bra betende.

Det är nu precis detta som händer. Efterfrågan på platser vid högre utbildning ökar. Tusentals fler har sökt högre utbildning i år än i fjol. Samtidigt leder regeringens politik till att tusentals färre har antagits till högre utbildning.

Jag tänkte därför fråga ministern om det enligt hennes mening är en önskvärd utveckling i tider av lågkonjunktur och stigande arbetslöshet att allt färre kan gå högre utbildning.

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

Anf. 71 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Jag tackar för en väldigt viktig fråga. Det är självklart så att man i tider av arbetslöshet måste satsa på utbildning. Därför gör vi från regeringens sida nu stora satsningar på till exempel att bygga ut platserna på yrkeshögskolan.

Vi gör också satsningar på den nationella yrkesutbildningen. Det är en vuxenutbildning som sker inom ramen för yrkeshögskolan, eftersom vi ser att yrkeshögskolan är så effektiv när det gäller att ge utbildning som faktiskt leder till jobb för dem som gått där.

Det är viktigt att den utbildning som ges under till exempel tider av arbetslöshet så småningom leder till jobb. Det är en av idéerna bakom detta.

Jag skulle vilja säga att utbyggnaden av yrkeshögskolan är enormt viktig – liksom utbyggnaden av olika typer av utbildningar i Arbetsförmedlingens regi.

Utbildning och arbetsmarknadens behov

Anf. 72 MARTIN WESTMONT (SD):

Fru talman! Min fråga går till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm. Ministern har ansvaret för att utbildning och arbetsmarknad matchar varandra väl.

Tillsammans med regeringen arbetar Sverigedemokraterna för att stärka svensk skola och utbildning. Det vi ser är att Sverige många gånger är sent med att ställa om när arbetsmarknaden ändrar form. Vi ligger alltför ofta inte i fas med hur arbetsmarknaden ser ut.

Detta, fru talman, är på många sätt ett arv efter åtta år av socialdemokratisk passivitet. Ett resultat av Tidösamarbetet är att Sverige numera är på rätt väg.

Det är för Sverigedemokraterna viktigt att intensifiera arbetet för att säkerställa att vi i framtiden inte hamnar i samma situation – med brist på arbetskraft inom olika branscher trots att vi egentligen har ett stort överskott på arbetskraft.

Hur arbetar ministern för att stärka våra utbildningar i syfte att säkerställa att framtidens behov hos arbetsmarknaden tillgodoses?

Anf. 73 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Detta tangerar den förra frågan. Det är viktigt att den utbildning som ges i Sverige, framför allt när det gäller yrkesutbildningar, har en koppling till det branscherna faktiskt efterfrågar.

Det är därför yrkeshögskolan år efter år har byggts ut – något som kommer att fortsätta också framgent. Vi vet att en mycket stor andel av dem som går på yrkeshögskola så småningom också får ett jobb.

Därför bygger vi också ut den nationella yrkesutbildningen inom vuxenutbildningen, som är kopplad till just yrkeshögskolan. Där finns också en tät dialog med de olika branscherna gällande vad de behöver och vill ha.

Jag tror att det är en framkomlig väg att jobba närmare branscherna. Detta gäller givetvis både för privat och offentlig sektor.

Äganderätten och artskyddsförordningen

Anf. 74 JOANNA LEWERENTZ (M):

Fru talman! Äganderätten är en hörnsten i det svenska skogsbruket. Åratal av statligt ingripande har dock naggat den i kanten och riskerar att förstöra balansen mellan de skogspolitiska målen.

Vi moderater menar att vårdandet av vår natur – inte minst genom skogsbruket – är avgörande både för att stärka landsbygden och för att bidra till den gröna omställningen.

Arbetet med att värna biologisk mångfald måste dock fokusera på resultat. I stället riskerar till exempel knäroten att slå hårt mot bruket utan att faktiskt gynna mångfalden.

Nu när skogsutredningen har landat vill jag fråga klimat- och miljöministern hur regeringen kommer att arbeta för att hitta en god balans och hur regeringen önskar förbättra förhållningssättet kring artskyddsförordningen för att möjliggöra ett levande skogsbruk.

Anf. 75 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Stort tack till ledamoten för en välställd fråga.

Vi vet att den svenska skogen är en så oerhört stor del av många utmaningar vi står inför. Den ska stå för ett stort upptag av koldioxid, den ska stå för alla pappersprodukter som ska ersätta den fossila plasten och den ska samtidigt vara en stor del av vår näring och ekonomi framöver. Samtidigt har vi en fantastisk äganderätt i Sverige som gör att det inte nödvändigtvis är staten som beslutar om hur olika saker och ting ska hanteras inom området. Svenska skogsägare är mycket kapabla att hitta en bra balans mellan miljöskydd, att ta hand om sin skog och att se till att den är produktiv.

Gällande en mer ändamålsenlig nationell fridlysning arbetar vi hårt med denna fråga. I juli beslutade regeringen att skicka en promemoria med förslag om ändringar i de nationella fridlysningsbestämmelserna.

Vi är i full fart med arbetet, och det kommer att fortsätta varje dag under mandatperioden.

(Applåder)

Information om EU:s nya utsläppshandelssystem

Anf. 76 JYTTE GUTELAND (S):

Fru talman! Min fråga vänder sig till klimatministern.

Den 1 januari 2027, om mindre än 16 månader, öppnar EU:s nya utsläppshandelssystem – det som på politikspråk kallas ETS 2.

Det är viktigt för klimatet att få ett enhetligt system och minska utsläppen. Men det väntas leda till att priset på fossila drivmedel i ett slag stiger med flera kronor litern. För allmänhet och för företag, och därmed hela samhället, är det viktigt att det finns information och möjlighet att anpassa sig till det nya läget. Det krävs att man i god tid innan 2027 också får en ökad medvetenhet om vad som är på väg. Hittills har den offentliga informationen och förberedelsen inför ETS 2 varit närmast obefintlig.

Vilka åtgärder förbereder regeringen i form av till exempel uppdrag till Naturvårdsverket eller Konsumentverket för att i god tid förbereda samhälle, företag och människor?

Anf. 77 Klimat- och miljöminister ROMINA
POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Jag tackar ledamoten för frågan. Trots den krångliga beteckningen, som även kan vara ETS BRT, för att göra det ännu krångligare, kommer detta att vara den största klimatpolitiska händelsen under 2027, nämligen att systemet träder i kraft.

Utsläppshandeln är ett otroligt kraftfullt verktyg för att minska utsläpp. Det som är så kraftfullt med utsläppshandel jämfört med exempelvis koldioxidskatter eller andra typer av beskattningar är att utsläppshandeln är rörlig och mer dynamisk. Om vi i Sverige gör det vi ska ökar inte priserna lika mycket. Det är därför det här blir en så stark motivation till att elektrifiera och effektivisera transporterna och mycket annat som vi kommer att behöva göra i Sverige framöver.

I och med att regeringen har lagt fram klimathandlingsplanen finns en tidig och bred implementering av ETS 2. Det är något som kammaren har godkänt, och därför är processerna i full gång med att förbereda de statliga institutionerna på att hantera systemet när det väl träder i kraft.

Bankernas arbete mot bedrägerier och penningtvätt

Anf. 78 CHARLOTTE QUENSEL (SD):

Fru talman! Sverigedemokraternas och regeringens arbete med att strypa den kriminella ekonomin samt minska bedrägerier och penningtvätt har redan givit stor effekt, bland annat genom att vinsterna från telefonbedrägerier särskilt mot äldre har minskat med 40 procent under förra året och fortsätter att minska i år. Vi ser även att den nya lagen som innebär att staten kan beslagta kriminellas tillgångar är effektiv.

Bankerna har också ett stort ansvar i arbetet med att motverka bedrägerier och penningtvätt. Finansmarknadsministern och justitieministern träffade nyligen Sveriges största banker för att få en lägesbild av deras arbete på området. Hur avser finansmarknadsministern att arbeta vidare med bankerna för att strypa de kriminellas ekonomi och säkerställa att vi rör i hamn med Tidöavtalets mål på området?

Anf. 79 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Jag tackar Charlotte Quensel för frågan, och jag tackar även Ludvig Ceimertz för motsvarande fråga tidigare.

Det är glädjande att bedrägerivinsterna genom telefonbedrägerier mot äldre har minskat. Det visar att åtgärder också ger resultat. Det är tråkigt att åtgärder inte vidtog av tidigare regeringar, utan det var passivt på området.

I grunden har vi bytt fokus. Vi har satt brottsoffret i fokus i stället för att ömka dem som begår den typen av brott.

Bankerna har ett viktigt ansvar, men vi ska komma ihåg att det är de som begår de vidriga brotten som har det yttersta ansvaret. De ska klämmas åt, och de ska sitta i fängelse. De ska inte ha ett smörgåsbord uppdukad i Sverige.

Jag skulle kunna nämna många bra saker som görs på området. En sådan är att jag tillsammans med justitieministern har besökt det arbete som innebär att bygga upp finansiella underrättelser i Sverige. Det är något som tidigare inte har funnits, men nu har vi budgeterat för ett sådant centrum i Sverige.

Anslagen till studentkårerna

Anf. 80 NIKLAS SIGVARDSSON (S):

Fru talman! Hundratusentals studenter har precis påbörjat sina studier vid högskolor och universitet. För att alla dessa ska få en bra start på sina studier, och för att de ska få företrädare som granskar, samverkar och utvecklar studietiden med studenternas perspektiv i fokus, är studentkårer och studerandeföreningar otroligt viktiga.

Dock sitter studentkårer runt om i landet och oroar sig rejält eftersom det enligt prognos kommer att ges 20 miljoner mindre i anslag till studentkårerna efter årsskiftet. Statsrådet Lotta Edholm kommer säkert att säga att det är tillfälliga pengar som inte kommer att ges fortlöpande, men det gäller endast för 5 miljoner av neddragningen på 20 miljoner.

Därför har jag följande fråga till statsrådet Edholm. Hur anser statsrådet att studentkårerna ska kunna fortsätta sitt gedigna arbete för studenternas bästa med dessa nedskärningar?

Anf. 81 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Studentinflytande är viktigt för att utveckla universitetens och högskolornas verksamhet. Man kan ge bidrag till hur exempelvis undervisningen kan utvecklas. Kårerna i Sverige har alltid spelat en viktig roll. När kårobligatoriet avvecklades tillkom också ett statsbidrag.

Precis som ledamoten påpekar gav den förra regeringen specifika medel, vilket berodde på att vi genomlevde en pandemi. Den typen av medel kan inte bara fortsätta att finnas efter det att pandemin tagit slut. Det är bakgrunden.

Breddad finansiering av kultursektorn

Anf. 82 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M):

Fru talman! Kulturen engagerar oss, bildar oss och talar på ett sätt som inget annat kan bryta igenom. Det är därför viktigt att kulturen får

förutsättningar att finnas och frodas, alltid med armlängds avstånd från politiken men nära människor som en självklar och viktig del av våra liv.

Kulturministern har vid upprepade tillfällen lyft fram att en breddad finansiering av kultursektorn kan göra den starkare och tillgänglig för fler. Men jag undrar på vilket sätt regeringen har verkat för att påbörja detta viktiga arbete.

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

Anf. 83 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Jag tackar för frågan.

Det är onekligen så att jag och regeringen tror att samhället är större än staten. Det har framgått tydligt när jag har haft förmånen att resa runt och träffa representanter för kulturinstitutioner, små som stora, som alla vittnar om att det finns ett stort intresse av att få vara med och dela glädjen i kulturen och vara med och medfinansiera den.

Men Sverige skiljer ut sig – och tyvärr inte på ett positivt sätt. Vi är sämst i klassen när det gäller att möjliggöra för privatpersoner, stiftelser och företag att bidra till kulturen. Därför har den här regeringen startat en utredning om breddad finansiering, som ska se över skatteincitamenten för givande. Vidare tittar vi på en ökad sponsring av kulturen, och vi tittar på matchningssystem där staten och det privata kan gå samman för att göra kulturen ännu starkare, friare och roligare.

Uppföljning av det nya mediestödssystemet

Anf. 84 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Fru talman! Jag riktar mig till kulturminister Parisa Liljestrand.

På senare år har nedläggning av tidningsredaktioner i olika delar av landet inneburit att delar av landet hamnat i medieskugga. Trots mediestödets nya utformning, där teknikneutralitet och den digitala omställningen betonas, har en rad tidningar, bland andra Norra Halland, som jag själv för en tid sedan besökte, och Haparandabladet, tvingats gå ned från flerdagars- till endagsutgivning per vecka. Några tidningar har också lagts ned.

Nu visar det sig att mer än 100 miljoner av det som riksdagen anvisat för mediestöd ännu inte har använts. Det handlar om åtskilliga jobb – journalister såväl som annan personal på tidningar – och kanske framför allt om människors delaktighet i demokratin.

Vi socialdemokrater har drivit på för en uppföljning av stödet. Är kulturministern tillfreds, eller avser hon att agera för att stärka en allsidig nyhetsbevakning och journalistik i hela landet?

Anf. 85 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Fru talman! Tack, ledamoten, för en viktig fråga! Att vi har fungerande medier, såväl public service som kommersiella medier, i hela Sverige är en grundförutsättning för en fungerande demokrati.

Det var därför som regeringen tog sig an att lägga om mediestödet och skapa ett helt nytt system för mediestöd som skulle främja lokal och regional journalistik som fokuserar på att det ska finnas välfungerande journalistik och journalister i hela Sverige.

Vi ser nu att behovet av en sådan översyn finns. Det är också något som vi avser att göra. Vi ser också behov av att titta närmare på mediestödet generellt, naturligtvis. Det behöver man alltid göra med den här typen av stora system.

På det hela taget kan vi ändå notera att stödet nu, efter att ha gått från att vara ett rättighetsbaserat stöd till att vara ett behovsprövat system, fungerar ganska väl.

Gymnasieskolan och integrationen

Anf. 86 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD):

Fru talman! Allt fler elever i invandratärta områden lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet. De som ändå börjar på gymnasiet har ofta bristande språkkunskaper och svaga förkunskaper, vilket leder till avhopp, undermåliga resultat och en lägre andel som tar examen. Detta riskerar att förvandla gymnasieskolan från en plats för utbildning och kunskap till en förvaringsplats för ungdomar som saknar de nödvändiga förkunskaperna för att klara sig i gymnasiet.

Min fråga till gymnasieministern är följande: Hur avser gymnasieministern att säkerställa att gymnasieskolan inte tvingas bära huvudansvaret för integrationsproblemen, och vilka åtgärder avser regeringen att vidta för att höja kunskapskraven och komma till rätta med det omfattande skolmisslyckandet i invandratärta områden?

Anf. 87 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Precis som frågeställaren antyder beror ju mycket av de problem vi har i gymnasieskolan på att många ungdomar i grundskolan inte har fått de kunskaper som krävs för att klara av gymnasieskolan. Det är därför som regeringen nu lägger om skolpolitiken på en rad olika områden.

Vi betonar till exempel behovet av kunskaper i att läsa och skriva betydligt tidigare, liksom behovet av bättre undervisning i det. Vi satsar stort på riktiga läroböcker, skönlitteratur och bemannade skolbibliotek. Men vi gör också stora förändringar i till exempel betygssystemet. Det sker alltså väldigt mycket nu i akt och mening att se till att ungdomar blir mer förberedda för att klara gymnasieskolan när de väl kommer dit.

Effekterna av skyfallen i Västernorrland

Anf. 88 PETER HEDBERG (S):

Fru talman! Jag hoppas om några timmar kunna flyga hem till Kramfors, men det har väl inte undgått någon att både Kramfors och andra orter i Ångermanland drabbades av ett väldigt omfattande skyfall den gångna helgen. Ovädret har lett till omfattande skador på fastigheter, på vägar och på järnväg. Tragiskt nog har också en person mist livet. Tyvärr väntas nu ännu mer nederbörd i de drabbade områdena.

Jag lyssnade på en pressträff med Trafikverkets generaldirektör. Han betonade att den här situationen är extraordinär. Mot bakgrund av detta vill jag fråga klimatministern om regeringen är beredd att vidta åtgärder och på olika sätt stötta de drabbade i Ångermanland och Västernorrland.

Prot. 2025/26:4
11 september

Frågestund

Anf. 89 Klimat- och miljöminister ROMINA

POURMOKHTARI (L):

Fru talman! Jag ska under en minut så gott jag kan försöka redogöra för läget. Vi följer händelseutvecklingen noga, och Andreas Carlson har också besökt regionen för att tala med berörda och bilda sig en bättre uppfattning om vad som kan krävas och om det är någonting som saknas.

Vi kan konstatera att det är många som är involverade i arbetet nu. Det är både räddnings- och återställningsarbete som pågår.

Det finns kontrakt för drift och underhåll av vägnät. Det är väldigt viktigt med de så kallade baskontrakten, alltså att Trafikverket får sin beredskap för att hantera maskiner och personal på plats, så att vi kan åtgärda det hela så snabbt som möjligt.

Jag vill också nämna att Trafikverket just nu arbetar med att förbereda sig för eventuella kommande utmaningar. Det finns ju förvarningar från SMHI om att det sannolikt kan komma fler vädervarningar under nästa vecka på grund av stora regnmängder.

Ådalsbanan är också ett pågående arbete som vi noga bevakar för att se vad vi kan göra och bidra med.

Anslagen till regionalt yrkesvux

Anf. 90 ROBERT OLESEN (S):

Fru talman! Min fråga går till gymnasie-, högskole- och forskningsminister Lotta Edholm och gäller regeringens så kallade satsning på regionalt yrkesvux i höstbudgeten.

Kompetensförsörjningen är en av vår tids största utmaningar, och arbetslösheten i vårt land är skyhögt. Näringslivet skriker efter arbetskraft, och regionalt yrkesvux har varit ett av de viktigaste verktyg vi har för att matcha näringslivets behov.

Regeringen föreslår 100 miljoner till regionalt yrkesvux i höstbudgeten. Men sanningen är väl egentligen att det är en neddragning på i runda slängar 900 miljoner jämfört med i år. Min fråga till ministern är därför följande: Hur många färre kommer att kunna studera på regionalt yrkesvux efter den neddragningen?

Anf. 91 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L):

Fru talman! Sanningen är att vi lägger om en del av vuxenutbildningen just nu. Vi fokuserar mer på yrkeshögskolan men också på den nationella yrkesutbildningen, som jag har pratat en del om. Det är en utbildning som sker inom ramen för yrkeshögskolan med en väldigt tät samverkan med branscherna.

När det gäller ordinarie yrkesvux, så att säga, är det tyvärr så att en stor del av statsbidragen faktiskt inte används. Jag menar att vi nu måste fundera på om vi kan lägga om det så att även detta blir mer inriktat mot vad branscherna faktiskt behöver. Vi funderar till exempel på om vi ska kunna ge kommunerna lite längre planeringstid inom ramen för dessa statsbidrag. Det finns en rad olika saker som vi skulle kunna göra för att se till att statsbidragen faktiskt används fullt ut, för så är det inte i dag.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 8 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid

Följande dokument anmälades och bordlades:

Propositioner

2025/26:6 En tydlig beslutsordning för deltagande i Natos samlade verksamhet för avskräckning och försvar

2025/26:10 Skärpta krav i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

2025/26:12 Stärkt skydd för barn som riskerar att fara illa

2025/26:14 Extra ändringsbudget för 2025 – Försvarsmateriel och ytterligare stöd till Ukraina

Kammaren biföll regeringens förslag att motionstiden för prop. 2025/26:14 skulle förkortas till tolv dagar.

EU-dokument

COM(2025) 559 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande för perioden 2028–2034 av villkoren för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma fiskeripolitiken, till europeiska världshavspakten och till unionens havs- och vattenbrukspolitik som en del av Nationella och regionala partnerskapsfonden som fastställs i förordning (EU) [NRP-fonden]

§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 10 september

2025/26:1 Handläggningstider för ersättning för vilande SGI

av *Martina Johansson* (C)

till äldre- och socialförsäkringsminister Anna Tenje (M)

2025/26:2 AP-fondernas placeringar

av *Isabell Mixter* (V)

till finansmarknadsminister Niklas Wykman (M)

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 10 september

2024/25:1411 Biltrafik på stränder i Halland

av *Sara-Lena Bjälekö* (SD)

till statsrådet *Andreas Carlson* (KD)

2024/25:1401 Finansiering av vård för skadade barn från Gaza

av *Olle Thorell* (S)

till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)

2024/25:1403 Humanitärt ansvar för skadade barn i Gaza

av *Olle Thorell* (S)

till statsrådet *Benjamin Dousa* (M)

2024/25:1402 Kapacitet i svensk sjukvård för barn från Gaza

av *Olle Thorell* (S)

till statsrådet *Acko Ankarberg Johansson* (KD)

2024/25:1404 Sveriges ansvar för vård av skadade barn från Gaza

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister *Maria Malmer Stenergard* (M)

2024/25:1407 Uppföljning av arbetet vid Länsstyrelsen Stockholm

av *Peder Björk* (S)

till statsrådet *Erik Slottner* (KD)

2024/25:1406 Åtgärder mot telefonförsäljning

av *Andreas Lennkvist Manriquez* (V)

till statsrådet *Erik Slottner* (KD)

2024/25:1408 Transplantationsverksamheten vid Skånes universitetssjukhus och patientsäkerheten

av *Ewa Pihl Krabbe* (S)

till statsrådet *Acko Ankarberg Johansson* (KD)

2024/25:1405 Ändamålsenliga fordon till polisens tjänstehundar

av *Christian Lindefjärd* (SD)

till justitieminister *Gunnar Strömmer* (M)

2024/25:1415 Ministerrådets förslag till betaltjänstförordning

av *Anna-Belle Strömberg* (S)

till statsrådet *Niklas Wykman* (M)

2024/25:1410 Auktoritära staters utmaning mot den globala ordningen

av *Olle Thorell* (S)

till utrikesminister *Maria Malmer Stenergard* (M)

2024/25:1414 Skuld- och kreditinformationsregister (SKRI)

av *Anna-Belle Strömberg* (S)

till justitieminister *Gunnar Strömmer* (M)

2024/25:1413 Turkiets fängslande av oppositionella

av *Mattias Jonsson* (S)

till utrikesminister *Maria Malmer Stenergard* (M)

2024/25:1409 Utbudsansvar för förskolan

av *Rose-Marie Carlsson* (S)

till utbildnings- och integrationsminister *Simona Mohamsson* (L)

Sammanträdet leddes
av andre vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 12.32 och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

ANNA ASPEGREN

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om ny riksdagsledamot.....	1
§ 3 Anmälan om faktapromemoria	1
§ 4 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 5 Svar på interpellation 2024/25:748 om islamiska influenser i skolan	2
Anf. 1 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L).....	2
Anf. 2 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD).....	3
Anf. 3 SARA GILLE (SD).....	4
Anf. 4 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L).....	5
Anf. 5 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD).....	5
Anf. 6 SARA GILLE (SD).....	6
Anf. 7 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L).....	7
Anf. 8 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD).....	8
Anf. 9 Utbildnings- och integrationsminister SIMONA MOHAMSSON (L).....	8
§ 6 Svar på interpellation 2024/25:750	9
Ajournering.....	9
Återupptaget sammanträde.....	9
§ 7 Frågestund.....	9
Anf. 10 TREDJE VICE TALMANNEN	9
<i>Vinster i förskolesektorn.....</i>	<i>10</i>
Anf. 11 LENA HALLENGREN (S).....	10
Anf. 12 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	10
Anf. 13 LENA HALLENGREN (S).....	10
Anf. 14 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	11
<i>En svensk kulturkanon och stärkandet av svensk kultur</i>	<i>11</i>
Anf. 15 SARA GILLE (SD).....	11
Anf. 16 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	11
Anf. 17 SARA GILLE (SD).....	11
Anf. 18 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	12
<i>Andelen elever med fullständiga gymnasiebetyg</i>	<i>12</i>
Anf. 19 ISABELL MIXTER (V).....	12
Anf. 20 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	12
Anf. 21 ISABELL MIXTER (V).....	12
Anf. 22 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	13
<i>Marknätet och medel till public service.....</i>	<i>13</i>
Anf. 23 CATARINA DEREMAR (C).....	13
Anf. 24 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	13
Anf. 25 CATARINA DEREMAR (C).....	13

Anf. 26 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	14
<i>Avtalet om biologisk mångfald</i>	14
Anf. 27 REBECKA LE MOINE (MP).....	14
Anf. 28 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	14
Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP).....	15
Anf. 30 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	15
<i>Rymdforskning och näringsliv</i>	15
Anf. 31 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	15
Anf. 32 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	15
Anf. 33 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	16
Anf. 34 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	16
<i>Tillgången till kontanter i hela landet</i>	16
Anf. 35 PEDER BJÖRK (S)	16
Anf. 36 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	16
Anf. 37 PEDER BJÖRK (S)	17
Anf. 38 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	17
<i>Nybyggnation av kärnkraft</i>	17
Anf. 39 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	17
Anf. 40 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	17
Anf. 41 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	18
Anf. 42 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	18
<i>Sanktioner mot Israel</i>	18
Anf. 43 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	18
Anf. 44 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	18
Anf. 45 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	19
Anf. 46 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	19
<i>Folkbildning och kulturkanon</i>	19
Anf. 47 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C).....	19
Anf. 48 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	19
Anf. 49 CHRISTOFER BERGENBLOCK (C).....	20
Anf. 50 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	20
<i>Politikers tillträde till gymnasieskolan</i>	20
Anf. 51 JACOB RISBERG (MP).....	20
Anf. 52 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	21
Anf. 53 JACOB RISBERG (MP).....	21
Anf. 54 TREDJE VICE TALMANNEN.....	21
Anf. 55 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	21
<i>Bedrägerier mot äldre</i>	21

Anf. 56 LUDVIG CEIMERTZ (M).....	21	Prot. 2025/26:4
Anf. 57 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	22	11 september
<i>Budgetanslagen till kultursektorn</i>	22	
Anf. 58 LAWEN REDAR (S).....	22	
Anf. 59 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	22	
<i>Skärpta sfi-krav</i>	23	
Anf. 60 ANN-CHRISTINE FROHM (SD)	23	
Anf. 61 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	23	
<i>Förbud mot bekämpningsmedel med PFAS</i>	23	
Anf. 62 ANDREA ANDERSSON TAY (V).....	23	
Anf. 63 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	24	
<i>Regeringens klimatpolitik</i>	24	
Anf. 64 ANNA LASSES (C).....	24	
Anf. 65 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	24	
<i>Undervisningstid och lärosätenas resurser</i>	25	
Anf. 66 CAMILLA HANSÉN (MP)	25	
Anf. 67 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	25	
<i>Syftet med en kulturkanon</i>	26	
Anf. 68 KRISTINA AXÉN OLIN (M).....	26	
Anf. 69 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	26	
<i>Antalet platser på högre utbildning</i>	26	
Anf. 70 LINUS SKÖLD (S).....	26	
Anf. 71 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	27	
<i>Utbildning och arbetsmarknadens behov</i>	27	
Anf. 72 MARTIN WESTMONT (SD).....	27	
Anf. 73 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	27	
<i>Äganderätten och artskyddsförordningen</i>	28	
Anf. 74 JOANNA LEWERENTZ (M).....	28	
Anf. 75 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	28	
<i>Information om EU:s nya utsläppshandelssystem</i>	28	
Anf. 76 JYTTE GUTELAND (S).....	28	
Anf. 77 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L).....	29	
<i>Bankernas arbete mot bedrägerier och penningtvätt</i>	29	
Anf. 78 CHARLOTTE QUENSEL (SD)	29	
Anf. 79 Finansmarknadsminister NIKLAS WYKMAN (M).....	29	
<i>Anslagen till studentkåren</i>	30	
Anf. 80 NIKLAS SIGVARDSSON (S).....	30	
Anf. 81 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L).....	30	
<i>Breddad finansiering av kultursektorn</i>	30	

Anf. 82 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M).....	30
Anf. 83 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	31
<i>Uppföljning av det nya mediestödssystemet</i>	<i>31</i>
Anf. 84 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	31
Anf. 85 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M).....	31
<i>Gymnasieskolan och integrationen</i>	<i>32</i>
Anf. 86 NIMA GHOLAM ALI POUR (SD).....	32
Anf. 87 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	32 32
<i>Effekterna av skyfallen i Västernorrland.....</i>	<i>32</i>
Anf. 88 PETER HEDBERG (S).....	32
Anf. 89 Klimat- och miljöminister ROMINA POURMOKHTARI (L)	33 33
<i>Anslagen till regionalt yrkesvux</i>	<i>33</i>
Anf. 90 ROBERT OLESEN (S).....	33
Anf. 91 Gymnasie-, högskole- och forskningsminister LOTTA EDHOLM (L)	33 33
§ 8 Bordläggning och beslut om förkortad motionstid.....	34
§ 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar	34
§ 10 Anmälan om skriftliga svar på frågor	35
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 15.19.	36